

Сите матични доктори - општи, педијатри, гинеколози и други од примарното јавно здравство веќе одамна почнаа да работат приватно. Но, по сè изгледа, "подебелиот" крај повторно го влечат пациентите. Тука веќе се наметнува проблемот со недостаток на медицински

материјал, кој сè уште е

рак-рана на здравството. Повторно "главна улога" играат пациентите. Им се дава еден цел список што треба да купат - конци, ракавици, па гелови, мрежа, степлери, дури и инструменти за лапароскопски хируршки интервенции за да може да се оперираат според стандардните процедури, а воедно си ги набавуваат и неопходните лекови, кои се дефицитарни...

Пишува: Милева ЛАЗОВА

Иако и претходните министри и сегашниот министер упорно се обидуваат да стават некој ред во здравствениот сектор, сепак тој сè уште е во "колабирана" состојба. Министерството за здравство цврсто е решено да воспостави јасни правила на игра во приватните и во државните здравствени установи и да го заздриви и да го стабилизира здравствениот систем. Постојано се потенцира дека во реформите пациентите се ставени во центар на вниманието, дека почнала борбата против митото и корупцијата, дека со многуте остварени средби и почнати проекти со компетентните институции во земјава и надвор од неа и со примената на нивните искуства се оди чекор напред, меѓутоа практиката покажува нешто друго.

По воведувањето на задолжителниот рецепт хронично болните имаа големи проблеми со добивањето рецепти и лекови бидејќи, иако многумина со години примаат иста терапија, мораа секој месец да одат на доктор по рецепт. Па, така, навалица за рецепти кај матичните доктори веднаш беше регистрирана откако почна строгата примена на законот, по што во аптеките веќе не издаваа и не продаваа лекови без рецепт. Најзасегнати беа хронично болните лица, но и родителите, кои се жалеа дека на полноќ од дежурните служби не можат да земат рецепт. На ова реагираше Здружението на приватни лекари, кое нагласи дека прво требало да се подготви терен за примена на Законот за лекови, бидејќи кај матичните доктори се создале турканици за рецепти. Набрзо Министерството направи "мал рез", па реши отсега матичниот доктор на хронично болните да може да им препише терапија за три месеци, наместо за еден. Со ова решение осигуреникот ќе може однапред да зема рецепти за наредните три месеци.

Дополнително на ова дојде и веста за новиот Правилник за начинот на пропишување и издавање на лекови на рецепт во боја, со чија примена треба да се воведат поголема контрола и безбедност при издавањето на лековите, а со тоа да се заштити и да се унапреди здравјето на граѓаните. Ова предизвика голема збрка, како меѓу граѓаните, така и меѓу здравствените работници.

"Зелениот рецепт беше да го платам лекот, или не? Да не беше розовиот? За белиот рецепт знам - ќе можам да земам лек кој е на товар на Фондот за здравствено осигурување? Но, дали ќе го има во аптеките, затоа што по обичај го нема!?"... се прашуваше секој потенцијален пациент. Беа искажани најразлични мислења во јавноста, од кои произлегоа и укажувањето дека со примената на новиот Правилник ќе бидат повредени правата на пациентите за заштита на личните податоци. Здруженијата за заштита на правата на пациентите беа категорично против овие рецепти. Тие сметаат дека никој нема право да знае дали некој е хронично болен или пие алкохол за лесен сон. По ова Министерството за здравство се најде во небрано, па организираше јавна расправа на која беа поканети претставници на засегнатите институции и организации, како и еминентни стручњаци од оваа област. Беше решено нема зелени рецепти, остануваат розовите и белите!!! На рецептите со бела боја ќе се препишуваат лековите што се на товар на Фондот за здравствено осигурување, додека на розовите рецепти ќе се препишуваат лекови кои пациентите

Сепак, има и нешто убаво да се каже. За поздравување е кампањата за рано откривање канцер на матка и на дојка. Незапамтен интерес владее кај жените во земјава - за само 18 дена - од 8 до 26 октомври - биле направени 2.512 гинеколошки и 1.016 мамографски прегледи на дојка.

Министерството за здравство обезбеди бесплатни гинеколошки прегледи за сите жени, кои ќе се јават во јавните здравствени установи, независно дали имаат сини картони или не. Многу брзо листите за закажување беа исполнети до Нова година. Кампањата се одвиваше до крајот на годината под мотото "Надмудри го ракот, биди здрава жена". Во Министерството за здравство најавија дека ќе обезбедат пари за кампањата да продолжи и в година за да може заинтересираните жени да се прегледаат.

ПАЦИЕНТИТЕ "ПОЗЕЛЕНЕА" ОД ЗДРАВСТВЕНИОТ "РЕЗ"

Државните санитарни инспектори годинава поднеле 180 прекршочни пријави против родители кои не ги вакцинирале децата, а казната за овој прекршок е од 300 до 600 евра. Најмногу несовесни родители се откриени во скопската Општина Чаир-42, во Струмица-36, Гази Баба-26, Прилеп-21, Центар-17, во Куманово-11 и во Тетово-14 пријави.

Инспекторите провериле 135 пункта во земјата, а пријави се поднесени кон тие што, и покрај тоа што со картичка биле предупредени, не ги вакцинирале своите деца. Според Законот за заштита на населението од заразни болести, сите деца мора да се вакцинираат со вакцини кои се во редовниот календар.

самите ќе ги плаќаат во целост.

Сите матични доктори - општи, педијатри, гинеколози и други од примарното јавно здравство веќе одамна почнаа да работат приватно. Но, по сè изгледа, "подебелиот" крај повторно го влечат пациентите. Тука веќе се наметнува проблемот со недостаток на медицински материјал, кој сè уште е ракрана на здравството. Повторно "главна улога" играат пациентите. Им се дава еден цел список што треба да купат - конци, ракавици, па гелови, мрежа, степлери, дури и инструменти за лапароскопски хируршки интервенции за да може да се оперираат според стандардните процедури, а воедно си ги набавуваат и неопходните лекови, кои се дефицитарни... И така, откако ќе набават сè што е потребно за нивната операција, тогаш ќе можат на раат да влезат во операционата сала.

Е, тука се надоврзува и проблемот со

чекањата со месеци за да се направи едно ехо или, пак, да се снимат одреден дел од телото. Згора на ова, или апаратот не работи или, пак, воопшто го нема. Дополнителна нервоза и за пациентите и за докторите. На пример, од почетокот на кампањата за бесплатни ПАП-тестови и ехо преглед на дојка, во Кичево секојдневно се земаа по дваесеттина бри-

са за чии резултати се чекаше по еден месец, а ехо прегледите се закажуваа секоја среда. Бидејќи во рендген кабинетот нема ехо апарат, докторите беа принудени да прават прегледи само во средите во договор со Одделението за ортопедија, чиј ехо апарат го користат за таа намена. Токму затоа термините за закажување се пополнети до крајот на март 2009 година! Општата болница во Кичево нема ниту мамограф, а пациентите за вакви прегледи се упатуваат во Битола, Тетово и во Скопје.

Дел од здравството секако е и Фондот за здравствено осигурување, кое и тоа како има голема и значајна улога. Во рамките на промените во здравствениот систем, овој Фонд беше трансформиран од "обичен финансиер" на здравствените установи, независно дали тие ја завршиле работата или не, во модерна институција која води грижа за своите осигуреници и "ќе купува и ќе плаќа" здравствени услуги од сите здравствени установи, независно од нивната сопственост, преку јасно утврдени критериуми и во најдобар интерес на осигурените

лица. Главоболка на Фондот му зададоа и недоразбирањата меѓу КАРИЛ и неколку хируршки клиници, не знаејќи кој кому треба да му плати, па почнаа кавгите и препукувањата додека Фондот не пресече - и на КАРИЛ треба да му припадне дел од "колачот" од дополнителната дејност. Зошто? Затоа што хирурзите ги користеле нивните апарати за дишење, анестезија и друго, во дополнителната дејност, а за нивна амортизација на сметка на клиниката треба да уплатат меѓу 50 и 100 евра од интервенција, но не им плаќале ништо. Правило во деловните односи е навреме да се намируваат трошоците. А, каде тука се редовните пациенти? Беше потенцирано дека редовните хируршки случаи не се загрозувани поради пациентите кои се

Годинашниот Светски ден на сидата, 1 декември, Македонија го одбележува со седум нови болни од чумата на векот и две ХИВ позитивни лица. Од 1987 година досега регистрирани се 111 случаи, од кои 93 се болни, а 26 од нив се жени. Од 18 ХИВ позитивни, речиси половина се жени. Досега починале вкупно 60 пациенти - тројца од нив годинава.

оперираат во дополнителната дејност.

Капак на сè се случи и тоа - новите амбуланти за ревматологија и за нефрологија на Интернетите клиници во Скопје беа поплавени, бидејќи обилните врнежи од дожд предизвикаа излевање на дел од канализационата мрежа во ходниците на установата.

Но, на проблемите им нема крај...

Меѓутоа, едно е јасно, односно мора да биде јасно. Креирањето на здравствениот систем е пресериозно за да биде полигон за тестирање на нечии визии и идеи. Сепак, тука станува збор за човечки животи, за човечко здравје!

КРАТИА
СИТЕ ВИДОВИ КАНЦЕЛАРИСКИ МАТЕРИЈАЛИ
ТОНЕРИ И РЕЦИКЛИРАЊЕ НА ТОНЕРИ
075/ 408-687